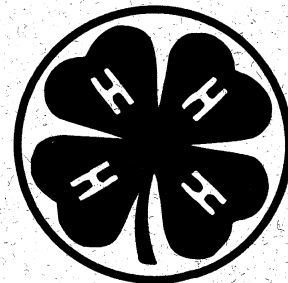

Frederiksborg Amts 4H

1926 - 2001

Indholdsfortegnelse

Introduktion

Forord af Helena P. Sørensen	5
Frederiksborg Amt's 4H - 75 års jubilæum af Kirsten Nielsen	6
En historisk mosaik omkring 4H arbejdet	7

1926 – 1949

Interview med Lilly Pedersen af Anna Marie Frølund	11
--	----

1949 – 1970

Frederiksborg Amts 4H af Axel Ploug Jørgensen	16
Beretning af 4H klubben for Svestrup og Omegn af Johs. Larsen	18
Fra urtehave til England af Børge Fredbo Nielsen	19
Gamle deltagere i 4H af Erna Andersen (Petersen) & Elisa Andersen (Olsen)	22
Hvad IFYE har betydet for mig af Gunvor Graversen Penton Lodge	24
4H set fra et barns øjne af Niels Skytte	27
4H erindringer fra 4H af Gerda Petersen	28

1970-1990

4H før, nu og i fremtiden af Frida Kromose	29
De glade koner i Annisse	31
Erindringsbilleder fra min tid som 4H-konsulent af Inge Lise Lorentzen	34
Ølejr	37

1990-2000

4H arbejdet af Kirsten Nielsen	38
4H-klubberne i 90'erne Af Anni Lenskjær og Anna Marie Frølund	39
Lidt historie om Græsted 4H af Jesper Højer Petersen	40
Meløse 4H Frit redigeret af Anna Marie Frølund efter Vreni Grønbechs beretning	41
Frederiksværk 4H af Michelle Christensen	42

2001

Beretning fra et 4H medlem 2001 af Simon Andersen	43
Juniorlederne af Kirsten Nielsen	44
Efterskrift af Kirsten Nielsen	46

Appendix

Oversigt over amtsformænd	48
Konsulent oversigt	48
Klubfortegnelse (baseret på tilgængelige oplysninger, listen er ufuldstændig)	49

Else Sejr Olsen, Inger Christensen, Anna Nørgård

Forord

Af Helena P. Sørensen

I 2001 var det 75 år siden, at landbrugets børne- og ungdomsarbejde for første gang begyndte at tage form i Frederiksborg Amt. 75 års fødselsdagen har Frederiksborg Amts 4H ønsket at markere med dette skrift.

Jubilæumsskriftet var tiltænkt at skulle udkomme i umiddelbar nærhed af jubilæet. Men desværre må skriftet udkomme med seks års forsinkelse. Det indledende arbejde var gjort allerede i 2001, men grundet orlov og personaleskift på ungdomskontoret var det ikke muligt at få gjort skriftet helt færdigt. Vi håber imidlertid ikke, at det må have indflydelse på læselysten.

Frederiksborg Amts 4H har fået tilføjet seks år til historien, som er beskrevet i det afsluttende efterskrift.

For at give et så nuanceret og realistisk billede er skriftet opdelt i en introduktion og fem tidsepoker. Hver epoke bliver beskrevet ved indlæg fra folkevalgte, tidligere eller nuværende medlemmer eller konsulenter. Afslutningsvis er lavet en oversigt over amtsformænd, konsulenter og klubber i perioden. Under udarbejdelsen af klublisten for 50'erne og 60'erne har redaktionen stødt på både koloni- og klubbegrebet. Det er ikke afklaret hvorvidt kolonierne var reelle klubber.

Under forberedelsen og udarbejdelsen af jubilæumsskriftet har Frederiksborg Amts 4H modtaget utrolig meget materiale i form af tekst, billeder og rekvisitter. Desværre har det ikke været muligt at medtage alle indlæg i dette skrift, men alt materiale er gennemset og har været med til at skabe et værdifuldt helhedsindtryk af 4H arbejdets udvikling og dermed indirekte været med til, at dette skrift kunne realiseres. Jeg vil derfor gerne på redaktionens vegne takke alle, som har bidraget med materiale.

Siden materialet blev samlet er to af forfatterne til indlæggene desværre afgået ved døden. Det drejer som om tidligere ungdomskonsulent Aksel Ploug Jørgensen og Børge Fredbo Nielsen.

God læselyst.

Frederiksborg Amt's 4H - 75 års jubilæum

Af Amtsformand Kirsten Nielsen

At personer, som for 75 år siden tog initiativ til at starte 4H aktiviteter for børn og unge, benyttede sig af et idegrundlag, som stadig er bæredygtigt i det samfund, der har gennemgået en udvikling med så mange forandringer som det danske, var der næppe nogen, der havde forestillet sig.

Men det grundlæggende i 4H arbejdet *"at lære ved at udføre"* benyttes i jubilæumsåret stadig som det fundamentale i 4H arbejdet.

Den som selv har været eller mødt en glad og stolt 4H deltager ved et 4H arrangement - enten i klubben, inden for det amtslige, det landsdækkende eller det internationale 4H arbejde - ved også, hvor meget det betyder for den enkeltes udvikling.

Derfor er der god anledning til at fremhæve den frivillige og ulønnede lederindsats, som gør den bæredygtige og værdifulde forskel, når der tales om kvalitet og indhold i børn og unges fritidsaktiviteter, sammenholdt med deres mulighed for at udvikle forståelse for demokratiets arbejdsmetoder.

At 4H arbejdet nu, som for 75 år siden er landbrugets børne- og ungdomsarbejde, viser at arbejdet med jorden, dyrene og naturen ikke er generationsbestemt i Danmark. Dette arbejde er lige så aktuelt i dag som for 75 år siden, da 4H arbejdet begyndte.

Mit største håb for 4H arbejdets fremtid i Frederiksborg Amt er, at der stadig vil være 4H ledere og instruktører, som evner at gøre 4H's idegrundlag nutidigt til gavn for den opvoksende generation.

Alme 4H haver 1950

En historisk mosaik omkring 4H-arbejdet

Dette indlæg er primært baseret på uddrag af en artikel bragt i Landbrugs-Nyt i august 2001. Artiklen er skrevet i anledning af jubilæet af journalist Henrik Sieben. Indlægget er redigeret af ungdomskonsulent Helena P. Sørensen

Den spæde start

Fra Frederiksborg Amts 4H's historie forlyder det, at der i 1926 blev nedsat et udvalg til at støtte ungdomsarbejdet. Samme år ansatte man lærer O. Holst fra Slangerup Landbrugsskole til at forestå 4H arbejdet. 4H arbejdet blomstrede vældigt op i mange år, men gik så ned af bakke ind til slutningen af 40'erne.

En af dem, der husker historien fra den gang, er tidligere konsulent Anna Nørgaard: ” I slutningen af 40'erne gjorde ikke mindst fru A. P. Olsen, Helsingør, et stort stykke arbejde for at samle trådene (sammen). Det gjorde hun sammen med konsulent Worm, og assistent Knud Jørgensen. Jeg var også selv med i de år, men efterhånden tog arbejdet i husmandsforeningernes husholdningsudvalg, det var dem, der havde ansat mig, det meste af tiden fra mig, og på et tidspunkt blev konsulent Aksel Ploug Jørgensen ansat. ”

Anna Nørgaard fortsætter: ” I min tid var vi blandt andet ude og havde undervisning i mange private hjem og havde for eksempel et hold i syning. Foruden at afvikle 4H hjemme privat, så havde vi også undervisning i forsamlingshuse eller i mødelokaler. Børnene skulle dengang være en halv snes år for at være med i arbejdet og de havde selv glas, frugter, gryder og andet med, når de f.eks. skulle lære om konservering af madvarer.”

Den tidligere konsulent husker også, hvordan man på et tidspunkt havde haft besøg fra Sydengland. ” det var en dame, som var meget interesseret i vores måde at arbejde på. Damen sørgede for, at to piger, fire drenge og jeg selv, kom en tur til England for at fortælle om arbejdet. Det var i 1949 og vi tog af sted med tog og med skib. Der var ikke noget med at flyve. Vi skulle bl.a. fortælle om arbejdet med hønsehold, og derfor sørgede førnævnte fru A. P., det var det navn, hun altid gik under, for, at vi kom af sted med ikke mindre end 100 æg. I England boede vi på forskellige gårde, så dyrskuer og meget andet. Det vart en stor oplevelse og inspirationskilde til noget af det arbejde, vi senere udførte.” To år senere var Anna Nørgaard i USA for at se på 4H arbejde og det blev ligeledes inspirationskilde til meget arbejde i de år.

Axel Ploug Jørgensen var en anden af datidens konsulenter. Sammen med fire andre par – ud af 30 ansøgere – var han og hustruen til samtale om en stilling som landbrugslærer i Slangørup. Det var nu kun til delvis glæde, da det var en kendsgerning, at jobbet var hans: ” på det tidspunkt havde vi netop købt et pragtfuldt hus i Fårevejle. I stedet kom vi til at bo i en lille gavlgang lejlighed på skolen. 1. maj tiltrådte jeg, og var tit ude hos børnene privat for at se, hvordan de havde deres haver. Ikke alle var lige hensynsmæssigt placeret, for at udtrykke det diplomatisk.”

” I ungdomsudvalget blev vi enige om, at lave flere kolonier med haver og klubber og jeg var derfor ved siden af min fuldtidsgerning på landbrugsskolen af sted mange aftener for at starte nyt arbejde op.” Også efter at Axel Ploug Jørgensen stoppede som konsulent, ja selv da han blev pensioneret, var han i mange år benyttet som velanskreven dommer, når 4H haver i amtet skulle bedømmes.

Med til historien om 4H arbejdet i Frederiksborg Amt, skal det også siges, at såvel Anna Nørgaard som Ploug Jørgensen erindrer, hvordan den lokale amtsavis dengang sluttede op om ungdomsarbejdet. ” de var flittige til at skrive om det, og det var der, man kun læse, hvad man skulle lave”, lyder det fra Anna Nørgaard.

4H arbejdets opbygning og udvikling

I starten og helt frem til slutningen af 40'erne var 4H arbejdet baseret på individuelle opgaver i hønsepasning, pasning af kalve og svin og have dyrkning. Fra slutningen af 40'erne begyndte man at samle børnene i kolonier (senere klubber) bl.a. til havepasning om sommeren og pigerne til syhold og husholdning om vinteren. Fordelen ved at samle arbejdet i kolonier var, at der var ledere til stede, så de kunne vejlede og instruere de unge i arbejdet, derudover var der i samlingen også en social vinkel. De individuelle opgaver var spredt ud over amtet, hvor konsulenter og dommere kom på besøg et par gange i løbet af sæsonen. Med dannelsen af kolonier/klubber blev arbejdet selvfølgelig mere samlet, men 4H arbejdet var stadig at finde i alle egne af amtet.

Udvikling i medlemstallet

At medlemsgrundlaget ændrede sig fra landbobørn til bybørn var en udfordring for 4H arbejdet i 60'erne og 70'erne. En af de store udfordringer i dag er at tilpasse 4H arbejdet og 4H tilbudene, så de hele tiden passer til

nutidens unge. I dag, hvor børn og unge benytter sig af to-tre forskellige fritidstilbud om ugen, er det vigtigt hele tiden at kunne tilbyde spændende aktiviteter. De sidste par år har vi her i amtet oplevet, at dyreaktivariteter har tiltrukket mange medlemmer. Således har klubber, der har tilbudt kaninpasning ved siden af haveaktiviteten mere end fordoblet antallet af medlemmer på bare et år. Samtidig oplever vi, at medlemmerne bliver yngre og kun prøver 4H et år eller to for derefter at prøve en anden fritidsinteresse.

Der er ingen umiddelbare eller tilgængelige registreringer over medlemstallet frem til slutningen af fyrrene. Men der efter og frem til nu har medlemstallet bevæget sig mellem et par hundrede og knap 800. Medlemstallet i 2000 var på ca. 350 og prognosen for 2001 er positiv. Antallet af kolonier/klubber har også varieret, således var der i starten af 70'erne ifølge beretningen indsendt til Frederiksborg Amts husmandsforeninger kun tre klubber mens der i 80'erne var hele tretten. Det er muligt, at der har været flere kolonier/klubber i 50'erne.

Det organisatoriske ændrede sig

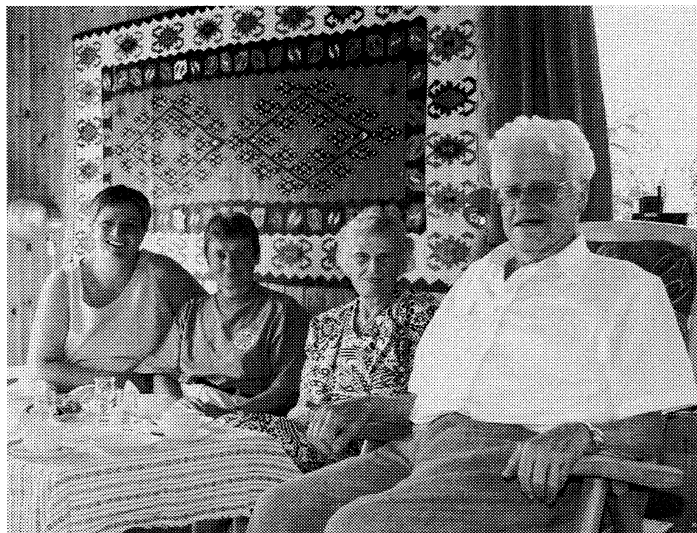
I 1977 blev Inge Lise Lorentzen ansat. På det tidspunkt var der oprettet flere nye klubber.

"Nogenlunde på samme tidspunkt blev området til egen region i modsætning til tidligere, hvor man havde været i region sammen med Roskilde folke. Det var i tillige i de år, at 4H arbejdet - efter i nogle år at være støttet af de såkaldte Kellogs midler, fik del i tips midlerne. Det bevirkede, at man kunne arbejde videre med bl.a. uddannelse af de frivillige ledere, men det bevirkede også, at der kom mere styr på klubberne, der fik egentlige vedtægter. Desuden blev der regionalt såvel som på landsplan sat mere fokus på juniorlederne og juniorlederkurserne, som blev lagt i fastere rammer." beretter Inge Lise Lorentzen.

*Esrum 4H haver,
Sodemarksvej 1950*

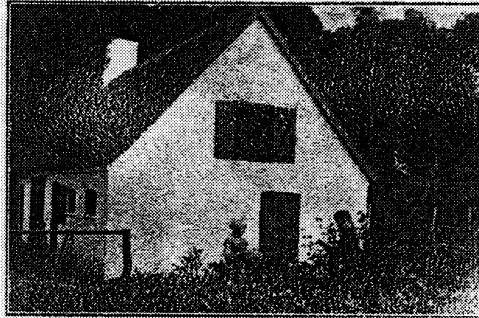
Tre tidligere ansatte og en frivillig leder gennem mange år, er her samlet for at berette om 4H arbejdet gennem en menneskealder. Yderst til venstre er det tidligere 4H konsulent Inge Lise Lorentzen. Nummer to fra venstre er Kirsten Nielsen, der allerede som 6-7 årig kom med i 4H arbejdet, som medlem af den lokale 4H klub. Det første Kirsten husker rigtigt om 4H var, at hun skulle

vaske sin søsters gris. Grisen og søsteren var med i en opgave om svinehold. Bortset fra den periode, hvor Kirsten Nielsen stiftede familie, har hun været med praktisk taget siden. I 1976 kom hun i bestyrelsen i Græsted 4H og året efter kom hun med i formandskabet, der bestod af tre personer, omkring ungdomsarbejdet i Frederiksborg Amt. Året efter kom hun i Repræsentantskabet i Danmarks 4H's ledelse, bl.a. i en periode som næstformand. Den sidste halve snes år har Kirsten Nielsen været Amtsformand, og har bl.a. været med til at opleve den stigning, der har været i antal børn i 4H arbejdet. Nummer to fra højre er tidligere konsulent under husmandsforeningernes husholdningsudvalg, Anna Nørgaard. Hun blev ansat i 1947. Ved siden af at skulle varetage arbejdet i husholdningsudvalget, skulle hun også varetage arbejdet med unge piger og 4H. Anna Nørgaard kom hurtigt med i landsudvalget for 4H og var bl.a. aktiv deltager i lejre og på ekskursioner til udlandet med de unge. Den dag i dag glæder Anna Nørgaard sig over den tid, som ikke mindst mange husmødre har anvendt i 4H's tjeneste. Mødrene skulle passe børn og hjem samt have arbejde udenfor hjemmet og alligevel havde de overskud til at engagere sig i deres børns fritidsaktiviteter. Disse mødre er vi megen tak skyldig, lyder det i dag som dengang fra Anna Nørgaard. Yderst til højre ses Axel Ploug Jørgensen, der oprindeligt var planteavlskonsulent i Odsherred, men som i 1949 blev lærer på den daværende Slangstrup Landbrugsskole og tillige skulle varetage 4H arbejdet. På et tidspunkt var han med til at oprette en række klubber, og et sted havde man en koloni med 4H haver der steg fra 15 til 80. Der var også i Ploug Jørgensens tid mange forældre, der var idealistiske og gerne ville gøre en frivillig indsats. Selv husker han sin tid som konsulent som værende "ikke stille". Der var altid nok at gøre, man var altid i fuld gang, og der var ikke tid til at falde i søvn. Det var en livsstil erindrer Ploug Jørgensen.

Foto og tekst Henrik Sieben, Landbrugs-Nyt

1926 - 1949

DIPLOM

FOR

DELTAGELSE I UNGDOMS-
ARBEJDET

UNDER

De samvirkende Husmandsforeninger i Frederiksborg Amt

19 26

Kaj Rasmussen
Gandløse

A. P. Lorensen / Oluf Houe

Interview med Lilly Pedersen, deltager i 4H arbejdet i 30'erne

Af Anne Marie Frølund

Lilly Pedersen er en årgang 1923, landmandsdatter fra Ganløse i Nordsjælland. Lilly voksede op i en søskendeflok på 8 søskende, der hver på deres måde deltog i bedriften.

Lilly var en stor pige, da hun blev medlem af 4H. Dengang var det ikke som i dag, hvor meget 4H aktivitet foregår i klubber sammen med andre børn. Da Lilly begyndte som 4H'er foregik aktiviteten hjemme på gården. Lilly's store interesse var høns, æg og hvad der ellers følger med det at have høns. Hun fik sponseret nogle kyllinger af sin mor, og herefter havde hun så sin egen lille flok høns, der lagde æg, som indgik i produktionen sammen med forældrenes (moderens) høns. Hun skulle sørge for den daglige pasning med fodring, renholdelse, indsamling af æg og så videre. Ud over det skulle hun føre regnskab over forbrug af foder, strøelse og hvad der ellers var af udgifter i forbindelse med hønseholdet. Der skulle ligeledes føres regnskab over indtægterne, idet en del af æggene blev solgt eller indgik i husholdningen. Der skulle også gøres rede for antallet af høns. Hvordan det? kunne man i dag spørge. Jo, Lilly skulle i regnskabet notere, når en høne var død, således at indsamlede æg og antallet af høns i flokken i den sidste ende stemte.

Og hvorfor skulle det så stemme? Da 4H i sin tid begyndte, var det som et led i landbrugsbedriften, hvor man skulle vide, hvad man havde med at gøre. Og der blev ført kontrol med det. Fru A.P. Olsen og gårdejer Haagen Nielsen fra Ganløse kom flere gange på uanmeldte besøg for at se, om deltagerne passede deres dyr ordentligt, om der var rent og ikke mindst, om de førte deres regnskabsbøger ordentligt. Regnskabsbøgerne, der blev leveret af 4H, skulle stemmes af hver måned.

Som voksen blev Lilly gårdmandskone med hønsehold, og hun har altid ført regnskab over sine høns, som hun lærte det i 4H opgaven. Det gav et godt overblik over indtægter og udgifter og var sjovt i tilgift.

Lilly har også deltaget i dyrskuer med sine høns og æg. Mest har det været dyrskuerne i Hillerød, hvor hun i begyndelsen udstillede æg. I dag udstiller man jo kun dyr, så den var lidt svær at forstå, men Lilly forklarede, at dommerne slog æggene ud, og så blev blommen og hviden bedømt.

Hvor friske var æggene o.s.v. En enkelt gang har hun også deltaget i dyrskuet på Bellahøj – det var i 1938.

Var der fælles arrangementer dengang? Nej, ikke rigtig. 4H medlemmerne blev inviteret med til Landboforeningens generalforsamling – og det var så kedeligt, og en enkelt gang var man på besøg på Slangstrup Landbrugsskole.

Holger Andersen, Bonderup i Horns Herred, er Lilly's lillebror. Han begyndte i 4H i slutningen af 1940'erne, da Lilly holdt op som 18-årig. Han fortsatte til han blev 15 år, hvorefter han blev medlem af Unge Landmænd.

Holger holdt ikke høns. Han havde kaniner, og på det tidspunkt var kaniner en god forretning. Holger solgte både kød og skind. Han dyrkede selv foder til kaninerne i haven og "købte" ellers foder hos hans far.

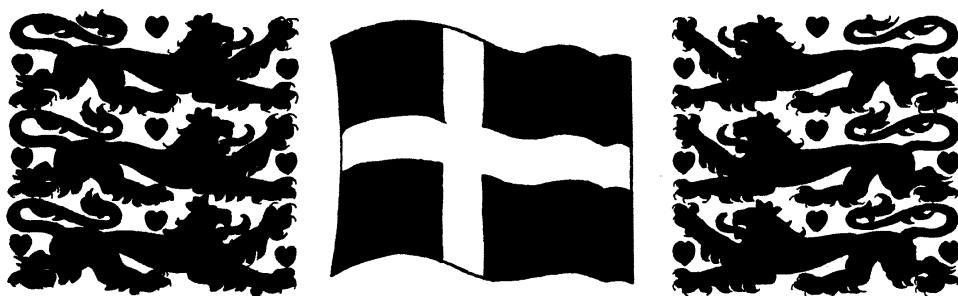
Ligesom Lilly skulle han også føre regnskab over indtægter og udgifter, og fru A.P. Olsen og en dame, fru Ane Reich fra Tørslev i Horns Herred kom på uanmeldte kontrolbesøg. Burene skulle være rene, dyrene skulle være velplejede. Undervejs blev Holger medlem af en kaninavlerforening, hvor han hentede mange fine præmier, da han begyndte at holde racekaniner.

Den dag i dag har Holger stadig kaniner, og han har også altid ført regnskab over sin bedrift, således at han kunne se, hvad hver enkelt gren af denne gav af indtægter og udgifter.

Mens Holger var 4H medlem begyndte medlemmerne at få nåle, men ikke så mange som vi har i dag. Nogle af nålene har han stadig, og den første var af pap.

Noget begge søskende var meget enige om var, at man havde en enorm respekt for fru A.P. Olsen og Co. Når kontrolbesøgene nærmede sig – det var en fornemmelsessag – blev der gjort rent med ekstra omhu.

Holger blev efterhånden også voksen, og så blev han gift med Tove, og de fik en ejendom i Bonderup i Horns Herred. Her begyndte Tove at starte en 4H klub. Det hele hænger således sammen.

DANMARKS-SAMFUNDET

Efter indstilling har
DANMARKS-SAMFUNDETS OVERSTYRELSE
besluttet at skænke en Dannebrogfane til

H.H.H.H. Frederiksborg Amt

Danmarks-Samfundet pålægger den nuværende og fremtidige ledelse at behandle denne Dannebrogfane, både ved opbevaring og ved brug, med den omhu og ærbødighed, som vi skylder verdens ældste flag og danskernes samlings tegn gennem størstedelen af vor historie.

Danmarks-Samfundet forventer, at De vil hjælpe Samfundet i dets nationale virksomhed og deltage i salget af flag og gennemførelse af flagfester på Valdemarsdagen, Dannebrogsg Dag.

Danmarks-Samfundet udtaler ønsket om lykke og fremgang for modtagerens virksomhed til gavn for det danske folk og til ære for vort land.

Laroline-afdelende

Aespræsident

København,

15/6 1977

Formand

1949 - 1979

Ved

Ungdomskonkurrence i Pasning af Fjerkræ

i Frederiksborg Amts Landboforening *og Himmensly*

har *Elisa Olsen Sagerup*
(Deltagerens Navn)

ifølge Bedømmelsen udført et *rod. godt* Arbejde
og ialt opnaaet *94.0* Points.

Omfattende Tiden		Points:	
fra	til	Højeste	Bedømt til
<i>1/10</i>	<i>30/9</i> 19 <i>47</i> til <i>30/9</i> 19 <i>48</i>		
1. Udvist Interesse for Opgaven. (Faglig Oplvsning. Kendskab til Regnskabsbogens Regler for Hønseshold og Vejledning. Huskeseddel til Notering af Spørgsmaal til Konsulenten ved hans Besøg).		10	10
2. Udvist Udholdenhed i Arbejdet. (Ikke alene i indeværende Periode, men ogsaa deltaget i dette Ungdomsarbejde gennem flere Regnskabsperioder).		10	10
3. Regnskabs Værdi. (Om det er velført og rigtig opstillet. Om det er solidt og ført praktisk taget til Dato o. s. v.)		10	10
4. Orden og Renlighed ved Regnskabet. (Om Regnskabsbogen er ren, fri for Klatter og Pletter, om den er ført med Blæk. Om Bogen er beskyttet med Omslag).		10	10
5. Orden og Renlighed i Hønseshuset. (Herunder om Gødningen er fjernet fra Gødningsbrættet. Rent paa Gulvet, rene Vinduer, rent Strøelse i Rederne og ofte indsamling af Æggene. Kalkning af Hønseshuset o. s. v.)		10	9
6. Orden og Renlighed i Løbegaarden. (Om Løbegaarden er ren, bruges den til Affaldsplads eller Oplagsplads. Er Hønseshusets nærmeste Omgivelser i Orden).		10	9
7. Orden og Plan ved Fodringen. (Fodres der til bestemte Tider, og fodres der efter en bestemt Plan. Findes der en Foderseddel).		10	9
8. Økonomisk Ledelse af Hønsesholdet. (Herunder om daarlige Høner og overflødige Haner udsættes i rette Tid. Rettidig Udrukning. Salg og Køb. Fremskaffelse af Grønfoder o. s. v.)		10	9
9. Resultatet, naaet i Regnskabsperioden. (Æglægning og økonomisk Udbytte. Disse Points gives først ved Regnskabsperiodens Afslutning).		10	9
10. Helhedsindtryk af det udførte Arbejde. (Dette Punkt er af stor Betydning for Bedømmelsen).		10	9
Ialt Points:		100	94

Helimyr, den *27/1* 19 *49*
Amil Jørgensen

M. 7 - A.

© NORDLUNDES BOSTR. KILLERØD

Til Frederiksborg Amts 4H

Undertegnede blev antaget som ungdomskonsulent for Frederiksborg Amts 4H 1. Maj 1949 og samtidig ansat som landbrugslærer på Nordsjællands Landbrugsskole i Slangerup. De ansættende myndigheder var foruden landbrugsskolen, Frederiksborg Amts Landboforening, Horns Herreds Landboforening, Frederiksborg Amts Planteavlforening, Husholdningsforeningen i Frederiksborg Amt og Husholdningsudvalget i Frederiksborg Amt, Frederiksborg Amts Samvirkende Husmandsforeninger.

Fru A.P. Olsen, Helsingør, siddende i Husholdningsforeningen, fungerede vel på en måde som første formand for 4H, men hun var vist ikke valgt. Hun havde forbindelse til en række landmænd på Helsingør egnen, hvis børn var med i 4H arbejdet på fjerkræfronten - det var ikke selvstændigt arbejde, men de var stærkt integreret i forældrenes hønseavl. Fru A.P. Olsen aflagde i sin tid beretning på Frederiksborg Amts Landboforenings generalforsamling. Hun var en særpræget, markant personlighed - forretningskvinde og idealist.

Parcellist Julius Sørensen, Helsingør, en præsentabel, velbegavet og vellidt personlighed, interesserede sig meget for 4H arbejdet, og han kørte med mig på bedømmelse i 4H klubberne. Han døde pludseligt.

Ejnar Sejer Olsen, Pudebjerggård, Søsum var en tid inddraget i 4H arbejdet. Jeg mindes det som behageligt samarbejde. Vi havde i øvrigt 4H klub havearbejde på Pudebjerggård.

Derefter blev Else Sejer Olsen formand. Hun var en meget dygtig, alsidig, inspirerende formand, der lagde en kæmpeindsats i arbejdet. Jeg var meget tilfreds med samarbejdet med hende.

Der var ingen 4H klubber. Da jeg begyndte arbejdet den 1. maj 1949. Jeg kørte rundt og så til enkelthaver, spredt i fåtal i amtet. Ofte var haverne uheldigt placeret under træer - ligesom gemt af vejen. Vi fik averteret om dannelsen af 4 H klubber. I øvrigt var Frederiksborg Amts Avis en meget stor hjælp i organisationsarbejdet. Vi skulle f.eks. have en 4H udstilling med haveprodukter i den store Markedshal i Hillerød. Hvordan skulle vi få de relativt få produkter til at præsentere sig i den meget store hal - det var lige ved at give mavepine til os arrangører. Arrangementet blev stort omtalt i avisen. Efterhånden fik vi gang i etableringen af 4H klubberne.

Jeg var om aftenen ude at måle haveparceller op med landmålerstokke, 2 m favnmål og vinkelspejl. Jeg fik god kontakt med mange idealistiske mennesker, der ville afse tid til at lede arbejdet. Jeg mindes med glæde samarbejdet med disse mennesker.

Jeg holdt vist med ungdomsarbejdet, der jo også omfattede arbejdet med Unge Landmænd i 1957 - men jeg er ikke helt sikker på årstallet. Jeg vendte imidlertid tilbage 2 - 3 gange for en kortere periode, da man savnede en ungdomskonsulent for en tid.

I øvrigt har jeg medvirket som dommer i 4H havearbejdet - også efter jeg er gået på pension. Jeg har haft mange gode ture rundt i amtet med mine meddommere.

Som gammel 86 årig pensionist mindes jeg med glæde de mange dejlige mennesker, jeg har mødt på min vej under mit mangeårige arbejde i Frederiksborg Amt - også i min tid som planteavlskonsulent.

d. 30.04.2001

Med venlig hilsen Aksel Ploug Jørgensen

VED
UNGDOMSKONKURRENCE
i
DYRKNING AF HAVE- OG MARKAFGRØDER

Frederiksborg amts
ungdomsudvalg
(Foreningens navn)

i har Minna Christensen
(Deltagerens navn)

ifølge bedømmelsen udført et mest godt arbejde
og ialt opnået 86,2 points.

Bedømmelse på marken:	Antal points	
	Højest	Bedømt til
1. Jordens behandling og renholdelse	25	22,2
2. Afgrødernes pleje, sygdomsbekæmpelse	25	21,0
3. Udvist interesse, flid og omhu	20	17,8
4. Helhedsindtryk	20	17,7
5. Regnskab og beretning	10	7,5
Points ialt:	100	86,2

Hillerød, den 9-9 1956
A. Ploug-Jørgensen Quins Prius
Rikke Lise Olsen

B-a

Beretning for 4H klubben for Svestrup og Omegn

Beretningen er skrevet af den første formand Johs. Larsen og venligst udlånt af lokalhistorisk arkiv i Ølstykke

I marts 1953 deltog jeg i Husmandsforeningens amtsgeneralforsamling på Hotel Leidersdorff i Hillerød.

Under beretningen om ungdomsarbejdet blev der rettet en opfordring til mødedeltagerne om at forsøge at sætte 4H arbejde i gang i den lokale forening. Jeg forelagde opfordringen for min bestyrelse, men fik at vide, at det ikke havde nogen interesse her på landet, hvor alle selv havde haver, men hvis jeg selv havde lyst og ikke påførte foreningen nogen udgifter, havde bestyrelsen ikke noget imod, at jeg selv startede 4H arbejde. Jeg henvendte mig derefter til formanden for Rørbæk Husmandsforening gdr. O. Bandsholm, der mente, at det nok kunne lade sig gøre at få et arbejde i gang. Jeg stillede jord til rådighed og averterede, at børn kunne få haver hos mig. De skulle møde hos mig d. 8. April 1953 for at få en have. Jeg ventede 8 - 10 stykker, men der kom 30 børn, der alle fik hver en have.

- Bandholm og konsulent Ploug Jørgensen var til stede, og Ploug Jørgensen viste en film og fortalte om 4H arbejde.
- Sommeren igennem arbejdede børne flittigt. Da efteråret kom, var der udstilling af grøntsager på Nordsjællands Landbrugsskole. Vi vandt en vandrepokal for første gang til stor glæde for både børnene og mig. Sådan fortsatte det årene frem.
- Min kone blev også involveret. Det gjaldt om at holde børnene fast om vinteren, hvor de lærte om syltning og henkogning. Resultaterne blev afprøvet om efteråret på Ølstykke Husholdningsskole.
- Børnene skulle også lære at lave regnskabsbøger.

Det var starten på Svestrup 4H.

*Konsulent Frida Kromose, Lise Nielsen,
Annis 4H, Mie Larsen Svestrup
4H på ledertur*

Fra urtehave til England

Struer, den 8.11.2001

Som dreng havde jeg "grønne" fingre, derfor betroede mine forældre mig et stykke jord, som jeg måtte forvalte, som jeg havde lyst til. Jeg plantede sellerier, rød- og hvidkål.

Inden jeg fik set mig om, sad fru A.P. Olsen, Helsingør og ungdomskonsulent A. Ploug Jørgensen, Hillerød i vores dagligstue. Jeg kan endnu huske i dag, hvilken sofa de sad i. For mig virkede det som en optagelsesprøve til et studium, men det var nu 4H det gjaldt.

En regnskabsbog fik jeg udleveret. Det var jeg noget spændt på, for jeg havde kun gået i skole hver anden dag. Hvordan skulle det gå an.

Jeg plejede mine rødkål og sellerier, skrev notater ned efter bedste evne.

I september 1948 arrangerede 4H i Frederiksborg Amt en udstilling af alle de her grøntsager, som vi i 4H havde dyrket, så det lignede en grøntsagsafdeling i et stort supermarked, intet mindre. Jeg fandt de største og flotteste sellerier, rød- og hvidkål, afleverede det sammen med regnskabsbogen.

Det gav mit så en ærespræmie for både pasning af grøntsagerne og regnskabsbogen.

Året efter kom et tilbud om en studierejse. Det optog mig meget i den tid.

Så måtte jeg i hast have lært noget engelsk, og jeg begyndte med et brevkursus, Naturmetoden hed det.

Med 5 præmiedeltagere og med konsulent Anna Nørgaard, Hillerød som rejseleder, rejste vi fra København den 11. maj 1949 med tog til Esbjerg og kl. 18.00 sejlede vi med "Kronprins Frederik" til Harwich. Derfra videre til Liverpool Station.

Tænke sig i en millionby, og en myretue af mennesker, skulle vi nu finde en dame ved navn fru Robertson, som havde til opgave at byde os velkommen til England. Vi havde jo aldrig set hende, eller kendt hende, men hun var der. Denne fru Robertson sendte os videre med toget til Swindon,

hvorfra turen gik til en højskole, hvor vi boede i 7 dage.

Om formiddagen blev der holdt foredrag på engelsk - 17 i alt, fordelt over hele ugen, og når mine sprogkundskaber dårligt nok rakte til 1 tal, så var det en stærk kop te at høre på så meget engelsk, men det var godt til mig.

Om eftermiddagene blev der arrangeret busture i omegnen, hvor vi så på landbrug. En af de bedste kvægbesætninger i England, en farm med 700 tyrekalve til opfedning, forsøgsgård med høns og kyllinger, en grøntføderfabrik, en malkemaskinefabrik og en løsdriftstald - de sidste to nævnte havde vi ikke i Danmark på det tidspunkt.

Der var en meget storslået natur i det område, hvor vi boede, som var udlagt med græs. Disse bakkeformationer er enormt store, det gjorde et stort indtryk på os danskere.

Efter skoleopholdet blev vi indkvarteret hver især hos en familie, som havde landbrug. Denne gård, hvor jeg boede, var ca. 200 år gammel. Traktoren var en ældre Fordson traktor med håndsving foran til at starte med.

Nu havde vi ikke traktor hjemme hos mine forældre, så jeg var selvfølgelig stolt over at komme hjem og fortælle, jeg havde prøvet at køre traktor for første gang i mit liv.

En anden oplevelse hvor vi besøgte nogle af værternes venner, så vi fjernsyn for første gang. Et 12 tommers fjernsyn. Det var ukendt i Danmark, så det var i "barndommens" dage for fjernsynet.

En anden oplevelse, hvor værten til Anna Nørgaard inviterede os på en sejltur ned ad Themsen, ind gennem 2 sluser. En sejltur på ca. 25 km og forbi Windsor slottet, som ligger meget smukt ved Themsen. Det er et kæmpe slot. Stor oplevelse den dag.

I England var det sædvane og en tradition, at man skulle drikke te med mælk kl. 5 om eftermiddagen. Det gjorde man på skolen, ligeledes på mindre udskænkingssteder, barer eller lign.

En anden dag var vi til et stort og spændende dyrskue i Oxford, samme

dag så vi Oxford universitet, en gåtur ned til Themsen, hvor kajakroerne havde kapsejlad.

Ved jubilæet den 8. september 2001 på Ålholmskolen i Hillerød mødtes vi 4 gamle 4H fra rejsen sammen med konsulent Anna Nørgaard, Hillerød, og det var en genforening, der taler for sig selv. Det var trods alt godt halvtreds år siden, vi havde set hinanden sidst, og mange minder kom frem den dag.

Til lykke med det flotte jubilæum - håber, at den næste generation vil udfordre sig selv til nye oplevelser. Det kan kun ske ved, at der er ledere, der vil gøre det store stykke arbejde, at vejlede.

Tak for det.

Med venlig hilsen Børge Fredbo-Nielsen

Ambassadors fra USA besøger Frederiksborg Amts 4H 1982, alle er indkvarteret hos 4H'ere og deres familier.

Gamle deltagere i 4H

Af Erna Andersen (Petersen) & Elisa Andersen (Olsen)

Denne overskrift kunne i forsommeren læses i ugebladet Hjemmet. Den blev læst af Erna Andersen, som syntes det lød så interessant, at hun klippede i bladet og sendte udklippet til en anden gammel 4H-deltager.

“I 1949 deltog 3 unge mænd og undertegnede i en udvekslingsrejse til England under ledelse af konsulent Anna Nørgaard. Vi sejlede fra Esbjerg den 11. september 1949 og en af deltagernes ”Restaurant Card for 3rd Class” viser, at vedkommende bestilte en middag til 3,- kr. og to sodavand à 40 øre.

Fra 13. til 20. maj deltog vi danskere i et ophold på en to år gammel skole “A College for Adult Education” Urchfont Manor i Wiltshire tillige med 6 unge fra det sydlige Irland og 11 fra Wiltshire. Ugens tema på skolen var “New ways on the Farm” og inkluderede da også besøg på farme, Ramsbury kalveopdræt etc.

Efter en uges ophold på Urchfont Manor blev de udenlandske gæster inviteret til at bo privat hos de engelske kursusdeltagere og derved opstod mange vedvarende venskaber. Vore værtsfold ofrede megen tid på rundvisninger. Nogle af os besøgte f.eks. De antikke romerske bade i Bath, Winchester Cathedral med Knud d. Stores grav, Stonehenge og meget, meget mere.

Englandturen rundedes af med et par dage i London. Turen hertil foregik med tog, og gennem vinduet så vi på en kalkklippe aftegninger af en 175 fod langstrakt hest “The white horse Westbury”. I London besøgte vi Westminster Abbey, Parlamentsbygningen og Hyde Park. Vi sejlede på Themsen, vi så kronjuvelerne i Tower, Madame Tussauds vokskabinet, Buckingham Palace og The Horse Guard Garden med mere end 300 år gamle traditioner. Den 27. maj 1949 forlod vi Harwich med mange indtryk i bagagen og glæden ved snart at skulle gense vore engelske venner.

I slutningen af juni samme år var vi værter for de unge englændere, der rejste hertil via Hook van Holland og Hamburg, hvor mange områder var helt udbombede. Efter at have været i Holland i halvdøgn nåede de så Danmarks hovedstad, hvor de blev vist det indre af Christiansborg, og de

deltog i et arrangement på rådhuset, hvor der var musik, taler og spisning. Inden overnatningen nåede de lige en tur i Tivoli. De følgende dage bød på besøg på Statens Forsøgs Mejeri og laboratoriet. De så statens gårde ved Hillerød, en minkfarm, Grundtvigs Højskole, Husholdningsskolen i Ølstykke, Roskilde Domkirke, og de var på Stevns Klint. Det blev også til et par dages ophold på Lyngby Landbrugsskole og en rundvisning på Frilandsmuseet. Der var også arrangeret en udflugt til Kullen i Sverige og naturligvis besøg på både Kronborg og Frederiksborg Slot.

Undertegnede har jævnligt korresponderet med to af de unge gæster Rosemary og Gwen, og sidstnævnte har besøgt os tre gange i årenes løb.

Hans Graversen, Erna Andersen, Elise Andersen og Børge Fredbo Nielsen samlet ved 75 års jubilæet i Frederiksborg 4H. Det er 52 år efter, at de sammen rejste til England

Hvad "IFYE" har betydet for mig

Skrevet af Gunvor Graversen Penton Lodge

International Landboudomsudveksling til USA 1957

Som barn var min familie dybt involveret i 4H og jeg ligeså, så da lejligheden til at ansøge om blive ambassadør for Danmark til USA gennem IFYE-organisationen kom op, greb jeg ivrigt chancen.

Vi havde ofte haft besøgende fra andre lande i mit hjem (mine forældre var interesserede værter), min mor kunne tale engelsk og tysk flydende, og vi børn lærte alle engelsk i skolen flydende ligeså.

Det var en storslået dag, da Svendsen-Tune ankom med godkendelse af min ansøgning. Jeg var blevet godkendt som repræsentant sammen med Else Eriksen Løkken , Jylland. Det ændrede mit liv og min families liv ligeså.

Turen til USA fandt sted i sommeren 1957 fra maj til november. Vi skulle sejle med "Stockholm" og returnere ombord på "Gribsholm" - begge både fra den svenske- amerikanske rutebådslinie. Six måneder i USA var noget som en ung pige på 19 år fra Ganløse på Sjælland aldrig havde turdet drømme om. Jeg skulle bo hos 7 forskellige familier i to stater: Ohio og Wyoming. Ohio har forskellige former for landbrug og er hovedsageligt lavt bakkeland, som i Danmark, mens Wyoming er en stat med store stræk af prærie, og en bjergkæde krydser staten.

Oplevelsen blev uforglemmelig. Alle værtsfamilier på nær en var landbofamilier, min anden familie i Ohio boede på landet, og faderen var elektriker.

Under mit ophold i USA havde jeg god lejlighed til at observere, hvordan både folk arbejdede og brugte fritid, hvilke foreninger de deltog i og hvilke hobbyer de havde - stort sagt hvordan de levede. Jeg blev straks inkluderet i alle aktiviteter, desuden ventedes det af mig, at jeg ville fortælle om danske forhold og vise mine danske lysbilleder, når som helst man gerne ville høre om det. Mens jeg var i USA gav jeg 67 til organisationer, i hvilke diverse familiemedlemmer var aktive deltagere. De daglige aktiviteter inkluderede have og markarbejde, malkning, henkogning, osv. i Ohio, mens det i Wyoming blev høst af sukkerroer, sorghum, drypvanding, ridning for at samle kvæg, mærkebrænding af kvæg osv. Naturligvis

var jeg også aktiv deltager, når familien fandt tid til en lille ekstraordinær køretur. Blandt andre ting så vi drypstenshuler, vi besøgte en gård med tobaksproduktion, jeg kom med på tur til Yellowstone Nationale Park med Gejsere i Nordvest Wyoming.

Mens jeg var i staterne, deltog jeg i en 4H lederlejr og jeg deltog i vores IFYE midtpunktsmøde i Appleton, Wisconsin, hvor over 100 dygtige unge fra 44 forskellige lande mødtes og havde en god uge. Hvor vi fortalte om vore meget forskellige oplevelser og havde tid til at reflektere over alt hvad vi havde oplevet i den første halvdel af vores ophold.

Mit ophold blev også specielt, fordi jeg kom til at bo hos familier, som deltog i seks forskelligt orienterede kirker - og ingen af dem er Lutherske, hvilket selvfølgelig er min religion ! Det gav mig et nyt perspektiv og lærte mig at være tolerant over for andre. Alle mine værtsfamilier var interessante, interesserede kærlige familier, familier som mindede mig om min familie derhjemme og familier som måtte arbejde hårdt for deres levevis. Jeg kan dertil føje, at jeg har forbindelse med familierne den dag i dag. Flere har besøgt os her i Ohio i de efterfølgende år, ligesom vi har besøgt dem, og nogle har endog besøgt min familie i Danmark gennem årene. Mine brødre og søstre har ligeledes besøgt mine værter her. Jeg er af den tro, at det er netop det, man ønsker at fremme gennem IFYE programmet. Man søger en dybere forståelse mellem nationerne, og hvor kan det gøres bedre end gennem virkelig deltagelse i folks liv ?

Ud af dette kom også mit eget giftermål min første "moders" bror. Han fortsatte systemet ved at invitere alle i den yngre generation i vor familie til at komme på besøg i vort hjem så snart de blev 16 år eller der omkring. Dette er sket gennem en lang årrække. Vi har haft 13 af dem på besøg i over 5 mnd. hver. De unge skulle hjælpe os med lidt af hvert, ligesom vores egne børn og gå i skole, dersom de ønskede dette, - med andre ord vi har haft vores eget lille udvekslingsprogram. Selv disse unge har haft gode af min tur til USA i 1957. I dag fortsætter familien dette program, mine børn, som nu er gifte og har egne hjem velkommer gladeligt den nye generation af unge i familien. De har selv besøgt Danmark mens de gik i skole - og vi har tit tænkt: Vi burde vist have investeret i en flyvemaskine for længe siden !! Det er den form for transport, vi benytter i dag, men jeg tror nu, at sejlturen, jeg fik i sin tid var en del mere romantisk.

Jeg har været heldig at jeg kunne drage fordel af de mange oplevelser jeg har haft gennem IFYE og 4H. Min mand og jeg har levet livet på en lille gård på 35 td. Land, hvor vi dyrkede frugt og grøntsager og solgte varerne gennem vores forretning her på gården. Min datter og hendes mand har overtaget styrelsen af forretningen, siden min mands død. Alle 4 børn var involveret i livet på landet og i 4H, og det har haft en varig indflydelse på deres liv ligeså.

Jeg var ked af , at jeg var ude af stand til at deltage i festlighederne ved 75 års jubilæet, jeg er sikker på at jeg ville have nydt samværet. Jeg håber at 4H må trives i årene fremover.

Jeg sender de bedste ønsker for 4H, mit hjemland og dedikerede mennesker , som arbejder med nutidens ungdom.

Gunver Graversen „Bastbjerggård“ Ganløse blev udvalgt til at komme på udvekslingsophold hos 4 familier i 4 forskellige stater i USA. Her mødte hun sin mand: Bill Penton, Ohio.

4H set fra et barns øjne

Af Niels Skytte

Jeg deltog i 4H konkurrencer i perioden omkring 1950 til 1956. I 3 år havde jeg køkkenhave hjemme på mine forældres landbrug og deltog i amtets konkurrence om den bedste have. Det gjaldt om at få gjort notater om havearbejdet i løbet af sommeren samtidig med at ukrudtet skulle holdes nede. Der skulle også føres regnskab og indtægter og udgifter i forbindelse med aktiviteten. Alt skulle helst være i orden, hvis dommerne kom på uanmeldt besøg.

Der var udflugt én gang om året, bl.a. med besøg hos de forskellige 4 H klubber.

En stor begivenhed var amtsafslutningen, hvor der blev uddelt præmier for de opnåede resultater

I 1955 blev der oprettet et dyrehold, hvor man skulle passe kaniner og en kalv. Også her skulle der gøres notater om fodring, pasning, økonomi og sundhed.

Vi deltog med dyrene på 4H udstillingen ved dyrskuet i Hillerød og senere på dyrskuet på Bellahøj i København. Her skulle vi svare på spørgsmål fra dommerne i forbindelse med bedømmelsen.

Aksel Ploug Jørgensen var ungdomskonsulent og planteavlskonsulent, og i den forbindelse havde han markforsøg hos min far. Det var Ploug Jørgensen, der fik mig til at deltage i 4H's aktiviteter.

Venlig hilsen Niels Skytte

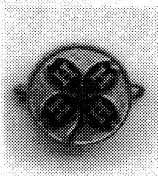
*Niels Skytte med sin vinderkanin
på dyrskuet på Bellahøj*

Erindringer fra 4H i 50'erne

Bent

Henning

Tage

Min storebror, Henning Christiansen, mine tvillingebrødre Bent og Tage Christiansen og undertegnede, var med i 4H klubhaverne i Søssum, på "Pudebjerggårds" jord. Een gang om ugen blev haveredskaberne bundet bag på cyklen og afsted til klubaften.

Henning var en tid formand for gruppen, (han har i dag Gartneriet "Sandet " i Bjæverskov og er formand for Københavns Grønttorv).

I hans tid blev udstillingerne holdt på Slangerup Landbrugsskole ("Højsagergård"), hvor en flot blå og grønmalet legevogn påmonteret en jordbærørramme var basis for opbygningen af den flotte udstilling af grøntsager og blomster fra haverne.

Henning og Gunver Graversen Bastbjerggård Ganløse delte engang 1. Præmien. Han fik mange point for sine snorlige rækker.

Hvert år holdt vi Skt. Hans aften på en eng ved Fuglesøen i dalen mellem Søssum og Veksø. Her blev bålet bygget op på en tømmerflåde og sejlet ud på søen.

Vi havde en masse lege og konkurrencer, så som:

Sækkevæddeløb, tovtækning, kartoffelvæddeløb og meget andet ; vi solgte lagkager, æbleskiver, røde pølser og amerikansk lotteri.

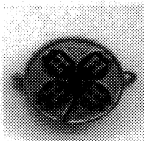
Det var en sjov og herlig aften, hvor stemning og hygge bredte sig, når bålet blev tændt og midsommersangene sunget.

Gerda Christiansen "Frøerødder" Søssum Skovrødder

Nu:

Gerda Petersen "Undinegaard" Ganløse

1970 - 1990

4H før, nu og i fremtiden

af Frida Kromose, 4H konsulent, 1973 - 1976.

Jeg har også været 4H'er. Dybest set er jeg stadig 4H'er, fordi 4H mottoet: "Gør altid det bedste bedre" stadig hænger ved.

Jeg skriver på opfordring i anledning af 75 års jubilæet og tænker: Skriver jeg til fortidens eller fremtidens 4H'ere? Indledningsvis fortælles derfor: Som 4H enkeltdeltager deltog jeg i havepasning, naturopgaver, botanik, herbariesamling samt kaninavl.

Var som mange andre 4H'ere med på dyrskuer, udflugter, amtsafslutninger, landslejre, juniorlederkurser m.v.

Var sidst i 1960'erne juniorleder hos Sylvest Lyng, Meløse 4H samt aktiv i Landbounghdommen i Slangstrupkredsen.

Var i begyndelsen af 1970'erne med i Frederiksborg Amts 4H udvalg. Var fra 1973-76 ungdomskonsulent for 4H og Landbounghdommens Unge Piger.

Jeg var blot en blandt mange, der var med til at føre 4H arbejdet videre, ligesom de forhåbentlig gør i disse år, og andre gør efter dig.

4H arbejdets udvikling i 1970'erne hænger naturligvis sammen med stagnationen sidst i 1960'erne, men 70'erne blev alligevel skælsættende på mange områder.

I 1965 var der 13 4H klubber i Frederiksborg Amt. I 1971 var der 6, i 1972 5 og i 1973 eksisterede Annisse 4H med Lise Nielsen og Stinne Westergaard, Helsingør 4H med Emil Svendsen og Herman Jensen samt Slangstrup 4H med Vibeke Romose, Henriette Eriksen og andre. Mange aktive 4H folk var stoppet uden at uddanne efterfølgerne og klubberne blev derfor nedlagt. Amtsforeningens konsulentstilling for 4H og Landbounghdommens Unge Piger stod grundet den store tilbagegang begge steder for nedlæggelse. Skulle arbejdet reddes, skulle der vises resultater meget hurtigt. Konsulentarbejdet var vanskeligt, fordi der manglede ledelsesmæssig sammenhæng og samarbejde mellem organisationerne.

Vi folkevalgte magtede ikke i tilstrækkeligt omfang at sætte de hurtigt skiftende konsulenter ind i arbejdet. Omvendt magtede konsulenterne ikke at sætte lederne end i det ledelsesmæssige, organisatoriske og faglige.

Omgivelserne og myndighederne kendte ikke meget til 4H arbejdet, og vi manglede ledere.

Da jeg i 1973 tiltrådte på deltid som afløser for ungdomskonsulent Anne Marie Fynboe, der havde afløst ungdomskonsulent Anni Sønderby indledtes derfor straks en oplysningskampagne med det formål at skaffe flere ledere.

Indsatsen lykkedes. Fra 1973 - 76 oprettede vi 8 nye 4H klubber, øgede dermed medlemstallet og aktivitetsniveauet betydeligt og opnåede samtidig synliggørelse hos både myndighederne og omgivelserne.

Alle lederne var med til at højne, udvide og videreudvikle 4H arbejdet i takt med tiden og til stor glæde for børnene. Vi forsøgte at fastholde børnene over en længere årrække, juniorlederuddanne samt få de ældste med i Landbougdommen. 4H og Landbougdommen udviklede et blomstrende samarbejde.

Samarbejdet blev på mange områder et nøgleord for 4H arbejdet i Danmark i 1970'erne.

Også på landsplan begyndte man at indse nødvendigheden af samarbejde og nyudvikling i takt med tiden. Mange ideer og tiltag spredte sig her fra amtet via Landskontoret til andre steder i landet. Eksempelvis 4H kløveren i det nye og mere tidssvarende design, som jeg tegnede i 1975.

4H arbejdets betydning i 2001 er lige så aktuel og værdifuld som for 75 år siden. Børnenes kendskab til plantedyrkning, natur, miljø, sund levevis, samarbejde, ansvar og demokratiets betydning bliver måske endnu vigtigere arbejdsopgaver fremover end i dag, fordi *“vi kan altid gøre det bedste bedre”*.

*De glade koner fra
Annisse Lise Nielsen,
Anna Vestergaard, Stinne
Vestergaard*

De glade koner i Annisse

Artikel i Frb. Amts Avis søndag d. 24. juli 1983 Af Annagrethe Skov

Besøg en 4H klub, hvor børnene dyrker haver og dygtige land-husmødre holder dem til jorden.

Hver morgen skal Stinne på gården Dalenborg ved Annisse lige ud og se, hvordan grøntsagerne står i 4H haverne, og så kommer Anna forbi og hjælper hende med at fjerne det værste ukrudt. Børnene er ganske vist dygtige og samvittighedsfulde, men havedyrkning er et håndværk, der skal læres, og det er sin sag for en nybegynder på 9-10 år at bruge et hakkejern.

De to glade koner, der begge hedder Vestergård til efternavn, men ikke er i familie og kendes bedst på deres fornavne, har i 25 år lagt liv og sjæl i et græsrodsarbejde, som rent bogstaveligt har båret frugt. Der findes ikke tal på alle de børn, de gennem årene har lært at dyrke grøntsager. De er allerede i gang med anden generation. Hvis det samlede udbytte skulle gøres op, ville det formentlig beløbe sig til mange tone gulerødder, ærter, porrer, sellerier, rødbeder, løg og hvad der ellers høstes i de små haver bag gården i bakkerne ned mod Arresø.

Forældrene

Stinne, Anna og Lise Nielsen fra Skærød, der satte det hele i gang gennem landboorganisationernes 4H arbejde for 25 år siden, fik mangan tak, da jubilæet sidste måned blev fejret ved et mægtigt gilde i forsamlingshuset.

"Forældrene er gode til at bakke os op", siger Lise Nielsen, der holder styr på regnskaberne i den lille forening, der helt og holdent arbejder på frivillig basis.

4H bevægelsens grundidé, at hjerte, hånd, hoved og helbred udgør en harmonisk firklange til glæde for den personlige udvikling, kom til Danmark fra USA i 1926. Man kan næsten sige sig selv, at den hurtigt fik grobund i Grundtvigs fædreland, hvor teoretisk og praktisk viden skabte baggrunden for andelsbevægelsen og bondestandens fremdrift.

Efter 2. verdenskrig blomstrede 4H klubberne med tilskud fra den amerikanske Marshall-plan, og siden er det blevet muligt at oprette dem som interessegrupper under fritidsloven. Det udnyttes af mange klubber, men ikke af den i Annisse.

"Vi klarer os selv. Til gengæld er interessen stor", konstaterer Lise med et anerkendende nik til Stinne og Anna, der står for driften af de 31 haver og for længst har frabedt sig at få "alt det papirusseri" blandet ind i deres hobbyvirksomhed.

”Vi gør det, fordi vi kan li’ det”, siger Anna, der fik mod på arbejdet efterhånden som hendes egne børn blev engageret i havedyrkningen.

Københavnerbørn

I Husmandsforeningen mødte hun Stinne, der sammen med sin mand, Otto Vestergård, lagde jord til på Dalenborg. Vil man opleve et frodigt landbo-liv på en gård, hvor der ikke er ret meget traditionelt landbrug tilbage, kan man gøre det en ganske almindelig mandag hos familien Vestergård. Børnene vrimler ud og ind af mark, stald og køkken i hælene på Stinne og Anna, der giver gode råd om alt det, der skal få planterne til at trives. Anna siger, at Stinne har en særlig måde at ta’ børnene på. Hvis de ikke gør arbejdet ordentligt, bliver hun ked af det, og da børnene nødig vil skuffe hende, gør de sig umage. Til gengæld mener Stinne, at Anna godt kan være lidt skrap og kommandere dem til at plukke ærterne i tide. De dygtige kvinder supplerer altså hinanden og vogter med kærlig hånd deres elever, som er i alderen fra 9 – 15 år. Tilsammen råder de over ca. en halv tønder land ind-delt i parceller fra 30 – 36 kvadratmeter.

„Engang var det udelukkende landbobørn, der kom her. Nu er der næsten igen landbrug tilbage, og så er det Københavnerbørn, vi lærer op.

De er skam dygtige, selvom de i starten ikke har meget begreb om, hvad man putter i jorden. Hvor skulle de også vide det fra? Vi andre har fået det ind med modermælken. Vi er fra landet og har hjulpet til fra vi var små. Det var man nødt til dengang, hvis et familiebrug skulle løbe rundt”.

Regnskaberne

4H klubben er vokset støt, men har måttet lægge sine vinteraktiviteter på hylden. Førhen kunne man samle en stor gruppe børn til syning. De lavede duge med korssting, pudevår med hulsøm, kjoler og bakkесervietter.

”Vi opgav det efterhånden”, fortæller Stinne, i dag kan børn ikke sidde stille ret længe, og det, de laver skal helst være færdig med det samme. Så går det bedre med haverne. Dem vil de gerne arbejde i. De står her tidligt om foråret og tripper efter at komme i gang. Vi laver planer sammen med dem og kigger frøposer ud, skriver ned i bøgerne og tegner haverne op. Ovre i den gamle kostald er der indrettet samlingslokale. Der sidder de og holder regnskaber over deres produkter, når der er regnvejr. Og når sæsonen er forbi, bliver det hele talt op. En flittig 4H’er kan høste for henved 500 kr. omregnet i torvepriser.

Familien

„Deres forældre er glade for, at de har noget med hjem”, fortsætter Anna, ”og det har de næsten hver gang for tiden. De fleste bor i parcelhusudstyknings og går på arbejde. De har sjældent tid eller lyst til at holde køkkenhave. Det klarer deres børn her”.

Katrine på 13 år fortæller, at hun har forsynet familiens middagsbord med både salathoveder, persille og radiser. Nu skal hun til at plukke ærter.

”Det er hyggeligt at være med. Man møder mange andre børn og kan altid få en snak. Stinne og Anna koster ikke med os. De er hjælpsomme”.

Hendes mor fortæller, at det er dejligt datteren har fået den fritidsinteresse. Familien flyttede på landet for at give børnene gode opvækstvilkår.

”4H haven er det ekstra plus, der skal til for at give dem en virkelig fornemmelse af, hvad naturen rummer af muligheder for selvudfoldelse”.

Konkurrencer

Der er altså lutter livsglæde og arbejdslyst på Dalenborg. På trods af tørken står afgrøderne godt. Haverne får staldgødning, og Annas mand, Johannes Vestergård, sørger for, at jorden bearbejdes med kultivator hvert efterår.

I gamle dage skulle børnene selv grave deres haver. Tiderne har ændret sig, og hvorfor ikke bruge de moderne hjælpemidler, spørger Lise, der med en vis stolthed kan notere, at klubben flere gange har fået præmie og været blandt de bedste ved amtskonkurrencen.

„Det er ikke, fordi vi lægger særlig meget vægt på konkurrencemomentet. Lysten driver værket her. Når vi slutter sæsonen, får alle børnene en lille præmie – uanset hvor meget de har høstet. Vinterens begivenhed er Luciafesten i forsamlingshuset. Den omfatter også en tombola, hvortil de voksne har lavet gevinsterne.

Foråret

Lise, Anna og Stinne har altså nok at se til. Sommetider overvejer de at holde op, men når foråret kommer og børnene begynder at spørge, hvornår de skal i haverne, ja, så kan de glade koner fra Annisse ikke nænne at skuffe dem, og de kan jo selv li’ det.

”Selvfølgelig kommer der en dag, hvor man ikke kan mere og må ha’ en afløser”, siger Stinne, ”men jeg har været så meget med i arbejdet, at jeg stadig vil blive ved at gå ud og kigge på haverne om morgenen. Især når tingene begynder at pible frem. Det er altid spændende”.

Erindringsbilleder fra min tid som 4H-konsulent

Af Inge Lise Lorentzen

I januar 1977 startede jeg som 4H- og landboudomskonsulent og lærerstedsrådgiver, som 2/5 + 2/5 + 1/5. En ikke nem fordelingsnøgle, da arbejdsbyrderne jo ikke lå jævnt fordelt henover året, men set over tid og uden for megen petitesse absolut mulig. Lærstedrådgivningen af Unge i Huset og Køkkenlederelever, gav adgang til det eftertragtede konsulent nummer som gav adgang til løntilskud, der gjorde det hele muligt.

Konsulentsamarbejdet med Frans van der het Erve, som var landboudomskonsulent, var utroligt godt og vi fandt hurtigt en fin måde at løse opgaverne på. Vi grinede og arbejdede godt sammen, og i løbet af sommeren -77 fik vi mulighed for at ansætte en deltidsssekretær Birgitte Makholm, også Birgitte indgik som en positiv og iderig partner for de arbejdsområder vi skulle servicere.

Jeg var flyttet til Nordsjælland til jobbet fra Lolland og havde derfor ingen geografisk lokalkendskab; men det fik jeg efter hånden som jeg kom rundt til 4H-klubberne. Da jeg første gang kom til Annisse 4H på Dalenborg hos Stinne Vestergård, ad meget snoede veje og mange kontrol kig på kortet, fik jeg forklaringen på de snoede veje i Nordsjælland af en gæv jyde: De nordsjællandske sognefogder der havde forkøbt sig på gode lige landeveje i Jylland.... På Dalenborg havde jeg også en af de dejligste Skt. Hans aftener sammen med et hold udvekslings 4H'ere fra USA og deres værtsfamilier. Jeg tror det var i sommeren -78. Jeg husker besøget som vi delte med Ringsted som en dejlig oplevelse, hårdt arbejde, og mange sjove episoder hvor dagligliv i Danmark, sprogforbistring og gode grin gik op i en højere enhed.

Samme år havde jeg selv en IFEY boende, Jane Ann, i min lille lejlighed i Slangerup, hvor hun fulgte mig i tykt og tyndt i 4-5 uger. Det var det efterår vi var værter for Sjællandstævne for 4H og Landboudom og Sjællandsmesterskab i Pløjning. Den sommer var Frans Erve hentet til Landbrugsrådet, til Samfundskontaktafd., så der var tryk på; MEN jeg husker også at alle folkevalgte i såvel 4H som Landboudommen som utroligt arbejdsomme og hjælpsomme for Birgitte og mig. Stævnet blev holdt på Statens gård Trollesmindes jorde og den nærliggende folkeskole (nu Handelsskole) Trollesminde. Jane Ann lavede en fin udstilling om amerikansk 4H-arbejde i fællesarealet på skolen.

I min konsulent periode startede vi klubber i Skenkelsø og Karlebo, havde aktiviteter i gang i Sigerslevvester som anneks til Skævinge og i Ferslev som anneks til Skibby, disse ophørte dog igen efter relativ kort tid. I Helsingør var der 4H-haver under instruktion af Emil Svendsen og Herman Jensen, men da de ikke ville mere stoppede aktiviteten. Haverne lå der hvor der nu er p-plads for Bymose Hegn kursuscenter.

4H haverne blev besøgt et par gange hver sommer af dommere. I 2 eller 3 somre, havde jeg fornøjelsen at køre rundt sammen med Johannes Larsen fra Svestrup for at bedømme haver. Det var nogle lærerige og fornøjelige ture, hvor vi så alle variabler af børns 4H-haver, og prøvede at være så retfærdige som muligt, hvor Johannes, naturligvis, som den gamle gartner var den faglige og jeg var sekretær og måske mere 'pædagogisk'. Historierne og anekdoterne var mange, og de kopper kaffe og frokoster, vi blev beværtet med, var lige så mange og minderige. Da Johannes blev 80 år, var vi flere 4H'ere der var med til at fejre denne kloge og stoude gartner, der havde været 4H'er ét helt liv'.

Konsulent Inge Lise Lorentzen og Johannes Larsen bedømmer haver, Græsted 4H

Landbodag: det årlige stævne og børnedyrskue blev afholdt på den gamle dyrskueplads i Hillerød hvert år. Pladsen summede af liv og konkurrencer for såvel 4Hére som Landboudgdommer i flere dage. Fine udstillinger blev bygget op og godt besøgt. En god kontakt mellem land og by blev skabt her, og mange kaniner blev klappet og heste beundret. I disse år blev reglerne for udstilling af dyr strammet, og vi startede i samarbejde med en dyrlæge for indsyning af dyrene. Det var en god tryghed for udstillerne, dyrene og 4H.

I mine år som 4H-konsulent var jeg også med til at systematisere Juniorleder uddannelsen og havde stor fornøjelse af at komme på både de lokale og de landsdækkende kurser, hvor jeg underviste unge mennesker der brugte feriedage på at være sammen og lære nye ting som ikke hørte hjemme i skolen. På landsplan deltog jeg også i 2 nordiske lejre den ene i Åndalsness i Norge og den danske på Vingstedcentrets arealer ved Vejle. En dansk lejr i telte, i Himmerland ud til Nissum Bredding, springer frem i erindringsbillederne.

Min tid som 4H-konsulent var som beskrevet en meget sjov og spændende tid, men også sådan at da jeg ønskede at etablere familie, blev jeg nødt til at gøre et skift i mit liv og sige farvel til en periode af mit liv som ikke kun var et arbejde men også en livsform.

Årene efter da jeg selv fik børn har så involveret mig i 4H på mange andre måder.

Det er som med cirkusheste der lugter savsmuld.....

Amtslejr og Ølejr

Langeland · Samsø · Bornholm

I 1970'erne og 1980'erne afholdt Frederiksborg Amts 4H forskellige ø-lejre - det var meget "in" på den tid.

En af lejrene fandt sted på Bornholm, og der deltog ca. 40 4H børn. Der var 3 voksne ledere og 5 juniorledere til at holde styr på flokken.

Turen begyndte med, at vi i samlet flok og følge drog til København, hvor vi gik om bord på Bornholmerbåden, der sejlede fra København til Rønne. Sejlturen foregik om natten, og der var heldigvis ingen, der blev søsyge. Næste morgen ankom vi til Rønne, og på kajen i Rønne havn holdt en bus, der skulle transportere hele flokken til en spejderhytte i Klemensker. Heldigvis var vejret fint hele ugen, så der var rig mulighed for at nyde den bornholmske natur.

Som altid på 4H lejre blev deltagerne delt op i forskellige grupper med forskellige opgaver, hjælp ved madlavningen, rengøring af hytten, underholdning o.m.a. Hjemmefra havde vi lavet en madplan, så budgettet kunne holdes, men som altid sker der altid noget uforudset. - men det var der heldigvis også plads til at klare i budgettet.

Et af formålene med lejrene på de danske ø'er var, at børnene skulle lære andre egne af landet at kende. Der var derfor arrangeret ture rundt på øen. Vi besøgte Hammershus, der altid er en stor oplevelse, Snogebæk Silderøgeri, hvor de frisk røgede sild og et keramikværksted, hvor man fremstillede Bornholms Krøllebølle figur.

Vi havde et godt samarbejde med en bornholmsk 4H klub, og en af dagene blev lejrdeltagerne fordelt hos familierne. Om aftenen kom alle - både vore

børn og de bornholmske 4H børn med familie - tilbage til en hyggelig aften, hvor der blev festet. Det var i det hele taget en hyggelig tur.

*Med venlig hilsen Hanne
Simonsen, Skenkelsø 4H*

*4H medlemmer på Ø-lejr,
Møn 1982*

4H arbejdet

af Kirsten Nielsen, amtsformand.

4H klubberne har gennem det sidste årti haft nogle fællesaktiviteter, som har været bindeleddet for det fællesskab, som et amtsarbejde skal være.

Der har været en lang tradition for, at der er haveaktiviteter i klubberne, hvor haverne er blevet bedømt to gange hver sommer, og der har været konkurrencer om havepokalerne. Én for den bedste have i klub og én for bedste klubgennemsnit. Bedste enkelthave har også været uddelt, så længe der fandtes enkelthaver i amtet.

Et andet stort fællesarrangement har været det årlige børnedyrskue, som bliver arrangeret i samarbejde med Frederiksborg Amts Landboungdom.

Herudover er der i alle klubberne en egen klubånd og helt egne aktiviteter. Mulighederne i klubberne afhænger for en stor del af de fysiske rammer og af de ressourcer, som der er blandt de lokale instruktører og ledere.

I nogle klubber er der mulighed for aktiviteter hele året, mens andre ligger stille om vinteren.

Det at kunne tage på en klublejr, før man drager på amts-, lands- eller international lejr eller deltager i anden form for internationale aktiviteter, er med til at give det enkelte 4H medlem tryghed ved at være sammen med jævnaldrende.

Antallet af klubber har været ret stabilt gennem de sidste ti år. En ny er kommet til og en anden er lukket.

Det økonomiske grundlag i klubberne skabes via medlemskontingenter, aktivitetsgebyrer og tilskud dels fra det kommunale led, dels fra lokale sponsorer. Hertil kommer også indtægter fra lodseddelsalg, lokale arrangementer o.l.

4H-klubberne i 90'erne

Af Anni Lenskjær og Anna Marie Frølund

I begyndelsen af 1990'erne skete der mange ting i samfundet, der kom til at betyde en hel del for 4H klubberne lokalt, bl.a. fik vi Folkeoplysningsloven, der gjorde alle foreninger til kredse, mange kommuner indførte SFO-ordninger, hvor børnene - vores medlemmer - kunne lave mange af de samme aktiviteter som hos os, endelig blev der indført det uhåndterlige system med børneunderskrifter, der har betydet et stort ekstra arbejde for klublederne.

Trods disse ydre påvirkninger fortsatte livet i klubberne - nok mest uberørt for børnene. Man deltog i både amts-, klub- og andre lokale arrangementer. I løbet af 90'erne begyndte det at blive sværere at få familierne til at slutte op omkring amtsarrangementerne, da der begyndte at komme mange nye tilbud til børn og unge i lokalområderne, samtidig med at mange familier også fik bedre råd til at bruge flere midler på børnenes fritid.

Arrangementer, der trods den hårde konkurrence fra andre gode tilbud, stadig trækker, er Frederiksborgskuets, vinterlejlighederne og for ledernes vedkommende også efterårsarrangementet på Posen i Hillerød, hvor vi møder mange kommende kunder.

Rent lokalt udviklede klubaktiviteterne sig også løbende. Mange klubber begyndte at afholde lokale børnedyrskuer, man tog på lejre med børnene, på ture med familierne eller man deltog i lokale arrangementer sammen med andre foreninger i lokalområdet, således at 4H markerede sig i byen på linie med andre fritidstilbud.

Familiearrangementer fik en større betydning i klubberne, f.eks. har man grill-aftener i 4H haverne, spiseaftener, hvor børnene laver maden og resten af familien kommer til middag, således at 4H lederne på denne måde har mulighed for at lære familierne at kende. Et godt eksempel på familiearrangement er den årlige generalforsamling, der mange steder kædes sammen med en spise- eller aktivitetsaften for hele familien. Hvorefter generalforsamlingen så afholdes på børnenes betingelser.

Det, det trods alt stadig handler om, er at skabe interesse for 4H arbejdet, således at der kan ske en stadig og løbende afløsning på lederfronten - det er jo ikke kun børnene, der bliver ældre, det gør lederflokkene også.

Lidt historie om Græsted 4H

Af Jesper Højer Petersen, formand Græsted 4H.

I begyndelsen af 70'erne blev det, der med tiden er blevet til det nuværende Græsted 4H, påbegyndt. Fritidsloven var blevet indført og dermed interessegrupperne, og 4H konsulent Frida Kromose fik kontakt til 3 damer i Græsted området, nemlig Anna Pedersen, Ruth Nielsen og Mary Jørgensen. Herefter gik man i gang med det, der i mange år var hovedaktiviteten, nemlig havepasning - med tiden kom så bageaktivitet på skolen med.

Til langt op i 80'erne var havepasning det helt store hit, idet der hver sommer mødte mellem 50 og 60 børn frem. efterhånden kom der flere aktiviteter til, idet vinteraktiviteterne blev udvidet med håndarbejde, læderarbejde, porcelænsmaling og til sidst keramik.

Efterhånden var tiden løbet fra interessegrupperne, og Græsted 4H blev en lovformelig klub med vedtægter, bestyrelse, generalforsamling og det hele.

Siden blev der taget initiativ til at begynde aktiviteter i Gilleleje (havepasning, porcelænsmaling, bagning og keramik). Det er så et projekt, der har lidt svært ved at køre, idet aktiviteterne strander på manglende ledere.

I alle disse år har der været en masse udfordringer med sejre og nederlag, men også i høj grad med glæde og fornøjelse.

Jesper Højer Petersen

*Deltagere fra Græsted
4H klar til turen
gennem Hillerød,
Landbodag 1983*

Meløse 4H

Frit redigeret af Anna Marie Frølund efter Vreni Grønbechs beretning

Som så mange andre 4H klubber startede Meløse 4H i flere omgange. Sidste omgang blev indledt midt i 1950'erne, hvor man begyndte med et havehold. I sin efterforskning af Meløse 4H's tidligere tilværelse er Vreni stødt på mange mennesker, der tidligere har været involveret i 4H arbejdet. Mennesker, der ser tilbage på deres aktivitet med glæde.

Meløse 4H's haver har ført en omskiftelig tilværelse, hvor man har været nødt til at flytte flere gange, men altid har det været en positiv oplevelse. Endelig er man til sidst endt på et stykke jord på gården Findholm lige overfor Ll. Lyngby Skole.

Efterhånden blev aktiviteten udvidet til mange forskellige aktiviteter i vinterhalvåret, noget der tog fart i begyndelsen af 1970'erne, da Fritidsloven var blevet vedtaget. Man kunne nu oprette interessegrupper med tilskud til materialer og løn til instruktøren - samt en god del administrativt arbejde for klublederen.

Mange spændende aktiviteter er det blevet til i årenes løb, f.eks. billedvævning, hvor børnene først havde deltaget i kartning og farvning af ulden, syhold, hobbyhold, vævning, keramik, porcelænsmaling og teen-age syning. Dramatik og julegavefabrikation er det også blevet til. Dyrepasning har også været på programmet i perioder. Siden har man tilbudt almuemaling og pergamano som week-end aktiviteter.

Alle aktiviteter har naturligvis ikke været i gang på én gang. Den ene har afløst den anden alt efter efterspørgsel og hvad man havde af instruktører på det pågældende tidspunkt.

Gennem alle årene har Meløse 4H deltaget i Frederiksborg Amts 4H's fælles aktiviteter. Det være sig afslutninger, stævner, ture, lejre - mange gange med fine resultater i de afviklede konkurrencer.

Meløse 4H har gjort sig så bemærket i lokalsamfundet, at klubben gennem årene har modtaget mange skulderklap i form af legater, gaver og fondsmidler. Midler, der er blevet brugt til gavn og glæde for klubben.

Frederiksværk 4H

Af Michelle Christensen, næstformand.

Frederiksværk

4H er et af Frederiksborg Amts 4H's sidste skud på stammen. Klubben har kun eksisteret siden 1994, hvor den blev stiftet af en lille gruppe mennesker, der kun ved et tilfælde fandt ud af, hvad 4H er for noget. Det har været en langsommelig proces at slå sig fast i et lokalområde med så mange tilbud til børn og unge, som der

er i Frederiksværk og omegn, men med et årligt børnedyrskue, samt et bemærkelsesværdigt samarbejde med lokalavisen og kommunens skoler, har vi efterhånden fået plads i en del menneskers bevidsthed.

De mange tilbud til børnene har i sig selv været en udfordring på den måde, at børnene jo har måttet vælge, hvad de vil gå til for ikke at have for meget. Det har betydet, at vi har måttet gøre en ekstra indsats for ikke at blive valgt fra. Vi har som følge heraf måttet tilpasse vore aktiviteter efter børnenes ønsker, således at vi fra hovedsageligt at have haveaktiviteter på programmet, nu overvejende har med smådyr og madlavning af gøre. Frederiksværk 4H vil nok altid være en af regionens mindste klubber med et meget beskedent bidrag til amtets samlede medlemsregnskab, men kan vi gøre forskel for nogle børn og give dem nogle oplevelser de vil huske som noget godt, så har vi opnået, hvad vi ville.

Udviklingskonference Sankt Helene Centeret, Tisvilde 1997. Dan Christensen, Frederiksværk 4H sidder midt i billedet, som nr. 2 fra venstre Hans Jørgen Eriksen Slangerup 4H, yderst til venstre Knud Erik Petersen, Karlebo 4H. Til højre i 4H trøje, Amtsformand Kirsten Nielsen, stående bagerst Gert Engedal, Slangerup 4H.

Beretning fra et 4H medlem 2001

Af Simon Andersen

4H. er i Græsted en fritids aktivitet der bliver benyttet af rigtig mange. I Græsted og omegn er der ca. 6 forskellige aktiviteter man kan gå til.

Om sommeren kan man gå til dyrepasning og haver, og om vinteren er der bagning, keramik, sløjd og multihold.

Jeg går til bagning for 3. år i træk, fordi jeg for det første godt kan lide kager og for det andet fordi jeg synes at det er rigtig hyggeligt.

Til bagning laver vi rigtig mange forskellige ting. Vi laver brød i forskellige varianter, vi laver almindelige røre kager og før jul laver vi kage mand / kone, og efter jul laver vi lagkage. Det gør vi fordi, at det fungerer som en samlet fødselsdag for alle de, der har fødselsdag før og efter jul.

Jeg har en lillesøster der går til multihold, og det er nærmest hvad man kan kalde et julegavehold. Der laver de puder og skærer ting ud i pap til at hænge i vinduerne , og i det hele taget alle mulige pynteting som er gode at give i julegave.

Een gang om året kommer de ind til bageholdet og så laver vi alle sammen bolcher til den store guldmedalje.

*Frederiksborgskue
på Sopianborg,
Lars Lottrup gøgler
med sin ethjulede
cykel. Lars har
været 4H medlem
i Græsted 4H*

Juniorlederne

Af Kirsten Nielsen

Ideen med juniorlederuddannelsen fik for alvor vind i sejlene sidst i 70'erne da Danmarks 4H via midlerne fra Kellog-Foundation udviklede instruktør og lederuddannelsen, specielt rettet mod børn og unge i 4H arbejdet.

En af disse uddannelser blev skræddersyet til de ældste 4H deltagere på 15-18 år. en gruppe på 15-20 deltagere var samlet en uge i tre på hinanden følgende år, Undervisere var 4H konsulenter, ledere, instruktører og for nogle af de mere specielle temaer, instruktører udefra. Denne kursustype lever endnu 35 år efter, men har udviklet sig til nutidens behov for uddannelse af unge. Klubberne tilknyttet Frederiksborg Amts 4H, har gennem tiden også tilbudt de ældste 4H'ere denne uddannelse.

Der har været mange som har udviklet deres lederevner på denne måde. Således kan det med stolt noteres at flere af Frederiksborg Amts juniorledere i perioder har været formænd for lokale Landboudomskredse og for Unge Piger i amtet.

En førjuniorleder uddannelse har gennem en længere årrække været tilbudt 4H medlemmer i 12-14 års alderen i samarbejde med region Roskilde.

På landsplan udviklede 4H ungdommen hurtigt tanker om at danne en landsdækkende juniorlederklub og efterhånden blev det et ønske i amtet at have en regional juniorlederforening i amtet. Der har af flere omgange været en forening dannet, når ildsjæle har afsat tid til dette. På det seneste har der været et udvalg under Frederiksborg Amts 4H. Dette udvalg er i skrivende stund hvilende, men ved regionsbestyrelsens årlige konstituering, er der en person som påtager sig at have vores unge som opmærksomhedspunkt og tilbyde alle klubberne et eller flere besøg, hvor der fortælles om de tilbud, som der specielt er til denne aldersgruppe.

Denne gruppe har været tovholdere og ide skabende omkring regionslejr, førjuniorleder uddannelsen, aktiviteter ved Frederiksborgskuet og løst mange andre opgaver i fællesskab i klubberne og regionen.

Klublivet i dag og i fremtiden.

Det eneste man ikke kan spå om er fremtiden, - men man kan gøre sig nogle tanker og derved prøve om man kan præge denne.

Klublivet har gennem årene været det sociale bindeled mellem 4H's medlemmer i klubberne. Når alle i klubben mødes på tværs af alder, skolegrænser, nationalitet og hvad der ellers kan nævnes af forskelligheder i 4H's målgruppe, er disse væk.

4H medlemmerne mødes omkring 4H's målsætning, at lære ved at udføre, og fællesskabet udvikles og forskelligheden til at blive fordele. Man lærer af hinanden.

Derfor er 4H klubbernes tilbud et væsentligt supplement til den dagligdag som børn i dag oplever omkring skole og fritidsordninger. Også selv om aktiviteterne i vinterhalvåret foregår på skolerne, såfremt der ikke er andre muligheder.

At klubarbejdet stadig er en del af de demokratiske lærepladser i det danske samfund, kan bedst illustreres ved følgende: Når en ide opstår blandt klubbens medlemmer, bliver den oftest til noget når den som får den også arbejder videre med den.

Hos en klub som har et stort dyrehold får de unge en ide om at have en overnatning med dyrene i sommerferie. Fint siger lederen, kom med et budget, find nogen som kan hjælpe med mad, være hos jer om natten etc. Ideen blev til noget, og er nu et lille dyrskue for 4H gårdens medlemmer og dyr.

En anden klub får henvendelse vedr. rollespil og samme model anvendes her. Resursepersone involveres og tilknyttes, og den demokratiske proces er i gang. Resultatet bliver at 20 unge mellem 7 og 18 år snart er nye 4H medlemmer og der skabes en ny aktivitet med det sociale og demokratiske klubliv som drivkraft.

Og er det ikke det nødvendige for det fremtidige klubliv? Når ideer og behov kan gå hånd i hånd med 4H mottoet: At lære ved at udføre under 4H's formålsparagraf, så er det at 4H's fremtid skabes i klubberne.

Og det er stadig 4H's fornemste tanker om fremtiden, at tilpasse 4H's grundtanker til fremtiden. Derved præger klublivet fremtidens 4H arbejde.

4H juniorledere underholder på Ø-lejr, Møn 1982.

Efterskrift

4H på vej efter år 2001

4H i Frederiksborg Amt fyldte i 2001 75 år, og et skrift omkring disse 75 år blev samlet, men udgives først i 2007 med et lille vue over de efterfølgende seks år i dette afsnit.

I 2001 var Helena P. Sørensen 4H konsulent og i 2005 valgte Helena nye udfordringer. 1 februar 2005 blev Christina Clausen ansat som 4H konsulent i Frederiksborg Amt

I perioden har Slangerup, Ullerød og Frederiksværk 4H lukket klubbernes aktiviteter ned. Hovedårsagen hertil har været at det har vist sig vanskeligt at rekruttere bestyrelsesmedlemmer og ledere til videreførelse af aktiviteterne. Noget som ikke kun 4H men også andre organisationer kan nikke genkendende til i Danmark.

Frederiksborg Amts 4H har i de sidste år deltaget i "Landbruget kommer til byen" og "Åben gård" sammen med Nordsjællands Landboforening, Samfundskontakten og LandboUngdom. Ved disse aktiviteter møder Dansk Landbrug befolkningen for derigennem at udbrede viden om fødevarernes vej fra producent til forbruger.

Med formål at udbrede kendskab til danske råvarer har 4H afholdt madskoler de sidste to år, 2005 i Asminderød og 2006 i Græsted, Her mødes femten deltagere en uge i sommerferien for sammen at lave mad og høre om hvordan fødevarer produceres i Danmark.

På vej mod fremtiden

Det Sjællandske 4H samarbejde har en lang tradition, og i vinteren 2007 begyndtes drøftelser om sammenlægning af 4H kontorerne på Sjælland til en enhed med fælles ansættelsesudvalg. I April måned er der enighed om den organisatoriske struktur ved en sådan sammenlægning, og afklaringen af de økonomiske aspekter er ikke endelig belyst.

Formålet med en fælles enhed er at styrke samarbejdet og skabe synergieffekt ved at flere 4H konsulenter er sammen i hverdagen omkring 4H's målsætning.

Ved generalforsamlingen i Frederiksborg Amts 4H marts 2007 valgtes ny formand. Kirsten Nielsen som ikke ønskede genvalg blev afløst af Jesper Højer Petersen.

4H Amtsformænd

Amtsformænd

Ejner Olsen (formand for 4H udvalget 1954 ?)

Else Sejr Olsen (formand for 4H udvalget 1958 ?)

Lise Nielsen 1962

Vibeke Romose 1970

Henriette Eriksen 1972

Ved forårsmødet 1975 blev valgt et formandskab bestående af : Tove Andersen, Henriette Eriksen og Lise Nielsen)

Tove Andersen 1977-1979

Gurli Drist Jensen 1979- 1983

Hanne Simonsen 1983-1984

Knud Erik Petersen 1984

Kirsten Nielsen 1992 - 2007

Jesper Højer Petersen 2007-

Konsulenter

Axel Ploug Jørgensen

Anna Nørgård

Margrete Jørgensen

Svend Duedal Vesterlund

Daniel Jepsen

Henny Winther

Inger Kristensen

Kjeld Andersen

Anni Sønderby

Anne Marie Fynboe

Frida Kromose

Frans Erve

Ingelise Lorentzen

Marianne Boysen

Hanne Mette Zøllner

Svend Erik Lang

Karen Lene Bengtson

Helena Pedersen Sørensen

Christina Clausen

Klubber i Frederiksborg Amt 4H

(oplysninger fra familielandbrugets beretninger)

Klubber/kolonier i Frederiksborg Amt 4H (listen er ufuldstændig)

1949-1970

- 1956: Græsted, Stenløse-Veksø, Øerne, Alme, Svestrup, Søsum, Blistrup, Annisse
- 1957: Græsted, Stenløse-Veksø, Øerne, Alme, Svestrup, Søsum, Blistrup, Annisse
- 1958: Græsted, Stenløse-Veksø, Øerne, Alme, Svestrup, Søsum, Blistrup, Annisse
- 1959: Græsted, Stenløse-Veksø, Øerne, Alme, Svestrup, Søsum, Blistrup, Annisse
- 1960: Helsing, Lynge, Annisse, Meløse, Blistrup, Svestrup, Græsted
- 1961: 12 klubber i alt Grønnesø og Vinderød er nye, Svestrup, Slangerup.. (Meløse koloni, Blistrup hviler grundet manglende ledere)
- 1962: 10 klubber i alt Meløse, Vejby-Tibirke er nye , Grønnesø, Vinderød, Annisse, Svestrup, Helsing, Selsø, Lynge (Humblebæk, Dalby, Græsted, Slangerup ophører)
- 1963: Meløse, Vejby-Tibirke, Grønnesø, Vinderød, Annisse, Svestrup, Helsing, Lynge, Selsø
- 1964: Svestrup, Helsing, Annisse, Lynge, Vinderød, Meløse, Vejby
- 1965: Alsønderup 4H, Annisse, Esrum, Helsing, Horsemose, Humlebæk, Lynge, Meløse, Nygård, Slangerup, Svestrup, Vejby, Vinderød
- 1966: Alsønderup, Annisse, Esrum, Helsing, Horsemose, Humlebæk, Lynge, Meløse, Nygård, Slangerup, Svestrup, Vejby, Vinderød
- 1967: Annisse, Esrum, Helsing, Horsemose, Humlebæk, Lynge, Meløse, Nygård, Slangerup, Svestrup, Vinderød
- 1968: Annisse, Esrum, Helsing, Horsemose, Humlebæk, Lynge, Meløse, Nygård, Slangerup, Svestrup, Vinderød
- 1969: Annisse, Esrum, Helsing, Horsemose, Humlebæk, Lynge, Meløse, Nygård, Slangerup, Svestrup, Vinderød

1970-1990

- 1970: Annisse, Esrum, Helsing, Horsemose, Humlebæk, Lynge, Nygård, Slangerup, Svestrup, Vinderød, Meløse
- 1971: Annisse, Helsing, Slangerup, Lynge, Svestrup, Vinderød
- 1972: Annisse, Helsing, Slangerup, Lynge, Svestrup
- 1973: Annisse, Helsing, Slangerup

- 1974: Annisse, Helsinge, Slangerup, Uvelse, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Græsted
- 1975: Annisse, Helsinge, Slangerup, Uvelse, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Græsted, Søholm
- 1976: Annisse, Helsinge, Slangerup, Uvelse, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Græsted, Søholm, Skenkelsø
- 1977: Annisse, Helsinge, Slangerup, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Græsted, Søholm, Skenkelsø
- 1978: Annisse, Græsted, Græse, Meløse, Skenkelsø, Skibby, Skævinge, Slangerup, Søholm, Ullerød
- 1979: Græse, Skævinge, Annisse, Skenkelsø, Søholm, Skibby, Græsted, Slangerup, Ullerød, Meløse, Karlebo, Helsinge
- 1980: Græse, Skævinge, Annisse, Skenkelsø, Søholm, Skibby, Græsted, Slangerup, Ullerød, Meløse, Karlebo, Helsinge
- 1981: Skenkelsø, Karlebo, Græse, Annisse, Slangerup, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Søholm, Ramløse
- 1982: Esrum, Skenkelsø, Karlebo, Græse, Annisse, Slangerup, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Søholm, Ramløse
- 1983: Esrum, Skenkelsø, Karlebo, Græse, Annisse, Slangerup, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Søholm, Ramløse
- 1984: Esrum, Skenkelsø, Karlebo, Annisse, Slangerup, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Søholm, Ramløse
- 1985: Esrum, Skenkelsø, Karlebo, Annisse, Slangerup, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Søholm, Ramløse
- 1986: Esrum, Skenkelsø, Karlebo, Annisse, Slangerup, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Søholm, Ramløse
- 1987: Esrum, Skenkelsø, Karlebo, , Annisse, Slangerup, Meløse, Ullerød, Skævinge, Skibby, Søholm, Ramløse
- 1988: Annisse, Esbønderup-Søborg, Farum, Græsted, Karlebo, Meløse, Ramløse, Skenkelsø, Skibby, Skævinge, Slangerup, Søholm, Ullerød, Stenløse
- 1989: Annisse, Esbønderup-Søborg, Farum, Græsted, Karlebo, Meløse, Ramløse, Skenkelsø, Skibby, Skævinge, Slangerup, Stenløse, Søholm, Ullerød

1990-2000

- 1990: Annisse, Esbønderup-Søborg, Farum, Græsted, Karlebo, Meløse, Ramløse, Skibby, Skævinge, Slangerup, Søholm, Ullerød, Skenkelsø
- 1991: Annisse, Esbønderup-Søborg, Græsted, Karlebo, Meløse, Ramløse, Skibby, Skævinge, Slangerup, Søholm, Ullerød, Skenkelsø

- 1992: Annisse, Esbønderup-Søborg, Græsted, Karlebo, Meløse, Skibby, Skævinge, Slangerup, Søholm, Ullerød, Skenkelsø
- 1993: Esbønderup-Søborg, Græsted, Karlebo, Meløse, Skibby, Skævinge, Slangerup, Søholm, Ullerød, Skenkelsø
- 1994: Esbønderup-Søborg, Frederiksværk, Græsted, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 1995: Esbønderup-Søborg, Frederiksværk, Græsted, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 1996: Esbønderup-Søborg, Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 1997: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 1998: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 1999: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 2000: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 2001: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 2002: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 2003: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 2004: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm, Ullerød
- 2005: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Slangerup, Skævinge, Karlebo, Søholm,
- 2006: Frederiksværk, Græsted – Gilleleje, Meløse, Skævinge, Karlebo, Søholm,
- 2007: Græsted – Gilleleje, Meløse, Skævinge, Karlebo, Søholm,

